

Áfallaáætlun Hvassaleitisskóla

Tilkynningar um áföll berist til skólastjóra, Dagnýjar Kristinsdóttur, s. 411-7350, netfang: dagny.kristinsdottir@rvkskolar.is. Ef annar en skólastjóri tekur við tilkynningu skal sá hinn sami tafarlaust láta skólastjóra/staðgengil hans vita. Skólastjóri kallar saman áfallaráð til fundar.

Áfallaráð skipa: Skólastjóri (forsvar ráðsins), aðstoðarskólastjóri, deildarstjóri og námsráðgjafi. Skólasálfræðingur, skólahjúkrunarfræðingur og sóknarprestur hverfsins eru ráðinu innan handar ef þörf krefur. Áfallaráð fundar að hausti og athugar hvort breyting hafi orðið á aðstæðum nemenda eða starfsfólks vegna alvarlegra slysa, veikinda, dauðsfalla eða annarra áfalla. Áfallaráð skal ræða þau áföll sem upp hafa komið og taka ákvörðun um hvort eða til hvaða aðgerða skal gripið. Allt sem viðkemur aðkomu skólans þarf að byggja á trausti og trúnaði á milli skóla og heimilis. Áætlunin er að stórum hluta samvinnuverkefni og ekkert er sagt eða gert án samþykkis nemenda, foreldra, starfsmanna eða annarra sem hlut eiga að máli.

Áfallaáætlun er áætlun um viðeigandi viðbrögð þegar áföll verða, s.s. bráð veikindi, alvarleg slys, dauðsföll eða aðrir atburðir sem líklegir eru til að kalla fram áfallastreitu eða sorgarviðbrögð. Áætlunin segir til um hver sinnir hvaða hlutverki, í hvaða röð og hvernig ber að bregðast við. Taka skal tillit til óska fjölskyldna þeirra sem hlut eiga að máli hverju sinni. Skólastjóri eða staðgengill hans kallar saman áfallaráð og stýrir vinnu þess og skipulagi. Í megin atriðum skal hlutverk áfallaráðsins vera að gera vinnuáætlun svo bregðast megi fumlaut og ákveðið við þegar áföll verða. Áfallaráð sér til þess að allt starfsfólk fái kynningu á því hvernig bregðast skuli við áföllum. Einnig þarf það að sjá til þess að starfsfólk sem veitir áfallahjálpmáli fái stuðning og hjálpmáli.

Áföll sem þessi áætlun nær til eru:

- Alvarleg slys eða veikindi nemanda
- Alvarleg slys eða veikindi starfsfólks
- Andlát nemanda eða náins aðstandanda
- Andlát starfsmanns, maka eða barns
- Önnur áföll s.s. alvarlegt ofbeldi
- Viðbrögð við áfalli sem starfsmaður verður fyrir í starfi
- Viðbrögð við andláti í skólanum

Alvarleg slys eða veikindi

Slys hjá nemanda

- Skólastjóri fær staðfestingu á slysi hjá aðstandendum verði slysið utan skólatíma. Mikilvægt er að fá nákvæmar upplýsingar áður en vinna hefst.
- Ef nemandi slasast alvarlega á skólatíma skal hringja í neyðarnúmer 112 og hafa samband við aðstandendur. Verði alvarlegt slys á nemanda á skólatíma eða á leið í skóla verður að gæta þess að halda viðkomandi bekk eða nemendahóp inni eða út af fyrir sig allan skóladaginn. Jafnframt skal hafa samband við foreldra nemendahópsins svo að þeir verði sóttir í skólann.

Skólastjórnendur verða að gæta þess að enginn fari heim úr skóla með rangar eða misvísandi upplýsingar um neinn þátt málsins. Í því sambandi er mikilvægt að senda bréf með helstu upplýsingum heim með nemendum eða senda tölvupóst. Sýni fjölmiðlar áhuga, er skólastjóri eini tengiliður skólans við þá. Allir aðrir skulu vísa á hann varðandi allar upplýsingar. Næstu daga skal þess gætt að miðla réttum upplýsingum um stöðu mála, umsjónarkennari og skólastjórnendur eru lykilaðilar í upplýsingamiðlun. Það þarf að fylgst með því hvort einhverjir nemendur eða starfsmenn þurfa sérstaka aðhlyningu.

- Ef slys verður í skólaferðalagi sjá umsjónarmenn ferðarinnar um að upplýsa skólastjórnendur jafnóðum um gang mála. Skólastjórnendur eða aðrir aðilar úr áfallaráði tilkynna forráðamönnum viðkomandi nemanda um atburðinn.
- Allar aðgerðir skólans eru bornar undir aðstandendur til samþykkis og hafa skal þá með í ráðum frá upphafi.
- Skólinn gefur ekki upplýsingar til fjölmiðla.
- Áfallaráð fundar og ákveður aðgerðir skólans.
- Starfsmenn skólans eru kallaðir saman og þeir upplýstir um hvað gerst hefur og hvernig skólinn hyggst taka á málum. Mikilvægt er að þeir starfsmenn sem ekki eru á staðnum fái upplýsingar.
- Ákveða þarf hvaða nemendahópum innan skólans þarf að tilkynna áfallið.
- Skólinn kemur upplýsingum til foreldra annarra nemenda. Meta þarf hvort nóg er að senda tölvupóst heim til foreldra. Ef slys er alvarlegt þá er best að hafa samband við forráðamenn áður en rætt er við nemendur. Foreldrar geta þá komið og verið með börnum sínum.
- Aðilar úr áfallaráði ásamt umsjónarkennara ræða við og vinna með nemendum í einstaka bekkjum sem tengjast málinu. Huga þarf sérstaklega að fjölskyldu- og vinatengslum innan skólans. Mikilvægt er að kennarar og starfsmenn verði vakandi fyrir þeim nemendum/starfsmönnum sem þurfa meiri stuðning.
- Fulltrúar skólans heimsækja nemanda. Athuga má hvort heimsóknir samnemenda á sjúkrastofnun/heimili séu æskilegar. Bekkjarfélagar geta sent kveðju t.d. kort, myndir, tölvupóst o.s.frv. ef við á.

Alvarleg veikindi nemanda

- Ef nemandi greinist með alvarlegan sjúkdóm og/eða þarf að vera langdvölum fjarverandi vegna veikinda, þarf að greina starfsfólki, bekkjarfélögum og foreldrum þeirra frá því í samráði við aðstandendur viðkomandi barns.
- Aðilar úr áfallaráði ásamt umsjónarkennara ræða við og vinna með nemendum í einstaka bekkjum sem tengjast málinu. Huga skal sérstaklega að fjölskyldu- og vinatengslum.
- Umsjónarkennarar skulu vera vakandi fyrir þörfum nemenda sinna. Ákveðnir nemendur gætu þurft á séraðstoð að halda s.s. samtal við námsráðgjafa, skólahjúkrunarfræðing eða sálfræðing.
- Fulltrúar skólans heimsækja nemanda. Athuga má hvort heimsóknir samnemenda á sjúkrastofnun/heimili séu æskilegar. Bekkjarfélagar geta sent kveðju t.d. kort, myndir, tölvupóst o.s.frv. ef við á.

Þegar nemandi snýr aftur í bekkinn eftir slys eða veikindi

- Umsjónarkennari ásamt aðila úr áfallaráði ræðir við nemandann áður en hann kemur í skólann og hlustar eftir hvernig honum líður og hvernig móttöku hans verður háttað.

- Undirbúa þarf bekkjarfélaga fyrir komu nemandans í skólann á ný. Hjúkrunarfræðingur eða utanaðkomandi aðili fræðir bekkinn um viðkomandi sjúkdóm/slys þegar við á til að koma í veg fyrir ranghugmyndir og eyða ótta.
- Umsjónarkennari fylgist með líðan nemandans eftir að hann kemur til baka og viðbrögðum bekkjarfélaga. Slys eða alvarleg veikindi hjá aðstandendum nemenda
- Þegar staðfesting á veikindum liggur fyrir meta stjórnendur hvort ástæða sé til að kalla áfallaráðið saman.
- Starfsmenn, nemendur og forráðamenn eru upplýstir eftir því sem við á.
- Áfallaráð fundar ef ástæða þykir til og leggur línur í samráði við aðstandendur.

Alvarleg slys og veikindi hjá starfsfólki skólans

- Þegar staðfesting á slysi liggur fyrir meta stjórnendur hvort ástæða sé til að kalla áfallaráð saman.
- Stjórnendur ákveða í samráði við viðkomandi starfsmann eða aðstandendur hans hvernig tilkynna skuli samstarfsfólki, nemendum og foreldrum um veikindin.
- Hafa skal samráð við viðkomandi starfsmann eða aðstandendur um hvernig starfsfólk skólans geti komið til aðstoðar.
- Áður en starfsmaður snýr aftur til vinnu skal meta hvort áfallaráð kemur saman og undirbýr komu starfsmanns í samráði við viðkomandi.

Andlát nemanda

- Skólastjóri leitar staðfesta upplýsinga um andlátíð hjá aðstandendum. Áframhaldandi aðgerðir í skólanum eru alfarið með vilja og vitund foreldra – forráðamanna.
- Skólastjóri kallar saman áfallaráð sem ákveður aðgerðir skólans s.s hver á að tilkynna andlátíð, hvernig á að gera það og hvar.
- Andlát er tilkynnt umsjónarkennara viðkomandi nemanda eins fljótt og auðið er og jafnframt öðru starfsfólki skólans og nemendum. Gæta skal þess að náin skyldmenni hins látna sem eru við nám eða störf í skólanum fái upplýsingar um andlátíð áður.
- Ákveða þarf hvaða nemendahópum innan skólans þarf að tilkynna um áfallið.
- Tilkynning andláts fer fram inni í hverjum bekk fyrir sig. Gott er, ef aðstæður leyfa, að umsjónarkennari ásamt stuðningsaðila eða sá sem þekkir börnin best tilkynni andlátíð. Mikilvægt er að allir fái fregnina samtímis.
- Skólastjóri eða aðili úr áfallaráði hefur samband við foreldra bekkjarsystkina. Þeim er boðið að mæta í skólann og styðja börnin eða taka þau heim. Andlát er tilkynnt til fræðsluyfirvalda
- Í samráði við foreldra er fáni dreginn í hálfu stöng þegar búið er að tilkynna starfsfólki og nemendum andlátíð.
- Aðili úr áfallaráði ásamt presti ræðir við bekk eða árgang viðkomandi nemanda ásamt umsjónarkennara. Prestur eða annar utanaðkomandi aðili býður upp á samverustund þar sem hver og einn fær að tjá sig og losa um tilfinningar sínar. Æskilegt er að umsjónarkennari verði með bekknum það sem eftir er skóladags
- Mikilvægt er að hlúa að nemendum í skólanum eftir föngum með aðstoð hjúkrunarfræðings, námsráðgjafa eða sálfræðings. Nemendum er gefið tækifæri til að ræða um atburðinn.
- Foreldrar eru hvattir til að sækja börn sín í lok skóladags. Upplýsingar eru sendar heim þar sem greint er frá því hvernig skólustarfið verði næstu daga. Mikilvægt er að ritari skólans athugi hvaða nemendur voru ekki í skólanum svo hægt sé að koma upplýsingum til þeirra.
- Áfallaráð fundar eins oft og þörf krefur til að fara yfir stöðu mála og gerir áætlanir um áframhaldandi vinnu.

- Fulltrúar skólans fara í heimsókn til aðstandenda viðkomandi nemanda með samúðargjöf frá skólanum.

Vinna í bekk næstu daga

- Nauðsynlegt er að nemendum sé gefinn kostur á því að tjá tilfinningar sínar eða segja reynslusögur. Bekkurinn útbýr samúðarkveðju og/eða teiknar myndir, skrifar bréf, ljóð eða sögur. Gott er að hafa logandi kerti í kennslustofunni. Kennslustundir næstu daga þarf að brjóta upp ef spurningar vakna eða ef fram koma viðbrögð sem sýna sorg, reiði, örvæntingu eða sektarkennd. Venjubundin gangur skóladagsins sefar ótta og kvíða. Nemendum er greint frá hvað gerist næstu daga með aðstoð sóknarprests ef þörf krefur.
- Mikilvægt er að umsjónarkennari fái sjálfur þann stuðning og hjálp sem hann þarf á að halda.

Jarðarför

- Skólastjórnendur, umsjónarkennari og þeir starfsmenn sem tengst hafa barninu verða við jarðarförina sé það mögulegt.
- Ef forráðamenn vilja að börn þeirra verði viðstödd jarðarförina/minningarathöfnina er nauðsynlegt að þeir fari með börnum sínum.
- Ákveða þarf hvort eigi að vera minningarathöfn í skólanum.
- Sjá þarf til þess að kveðja komi frá skólanum t.d. blóm, krans eða annað.
- Ákveða þarf hverjir eigi að skrifa minningargrein fyrir hönd skólans.
- Fáni er dreginn í hálfa stöng við skólann daginn sem jarðarför fer fram.

Andlát starfsmanns

- Skólastjóri leitar staðfesta upplýsinga um andlátíð og virkjar áfallaráð. Skólastjóri ásamt áfallaráði kallar saman allt starfsfólk skólans og upplýsir það um andlátíð og hvernig skólinn hyggst vinna næstu daga. Prestur er fenginn til aðstoðar.
- Allar aðgerðir skólans eru bornar undir aðstandendum til samþykkis og hafa skal þá með í ráðum frá upphafi.
- Ef mögulegt er skal þess gætt að náin skyldmenni hins látna, sem eru við nám eða störf við skólann, fái fregnina sérstaklega.
- Kveikt er á kerti og sett upp mynd af viðkomandi ef hægt er að koma því við.
- Áfallaráð ákveður hvernig tilkynna eigi nemendum andlátíð og hvernig koma eigi upplýsingum til forráðamanna þeirra. Mikilvægt er að þeir nemendur sem ekki eru í skólanum þennan dag fái líka upplýsingar. Fylgjast þarf með nemendum og veita þeim stuðning næstu daga.
- Andlát er tilkynnt til fræðslufirvalda.
- Í samráði við aðstandendum er fáni dreginn í hálfa stöng þegar búið er að tilkynna starfsfólki og nemendum andlátíð.
- Nemendum er gefið tækifæri til að ræða um atburðinn. Sóknarprestur auk hjúkrunarfræðings, námsráðgjafa, skólastjórnenda og/eða sálfræðings aðstoða ef þörf er á og eru til taks næstu daga. Æskilegt er að umsjónarkennari verði með sínum bekk það sem eftir er dags. Gott getur verið að hafa logandi kerti í kennslustofunni það sem eftir er dags og næstu daga.
- Nemendur geta búið til kveðju til fjölskyldu starfsmanns s.s. myndir, ljóð eða sögur.
- Aðstandendum er boðin aðstoð t.d. við erfidrykkju og fl.
- Áfallaráð fundar eins oft og þörf krefur til að fara yfir stöðu mála og gera áætlanir um áframhaldandi vinnu.

- Fulltrúar skólans fara í heimsókn til aðstandenda með samúðargjöf frá skólanum.

Jarðarför

- Ákveða þarf hvort eigi að vera minningarathöfn í skólanum.
- Sjá þarf til þess að kveðja komi frá skólanum t.d. blóm, krans eða annað.
- Aðstandendum boðið að hafa fána skólans við athöfnina.
- Ákveða þarf hverjir eigi að skrifa minningargrein fyrir hönd skólans.
- Ef forráðamenn vilja að börn þeirra verði viðstödd jarðarförina/minningarathöfnina er nauðsynlegt að þeir fari með börnum sínum.
- Fáni er dreginn í hálfra stöng við skólann daginn sem jarðarför fer fram.

Andlát foreldra eða systkina nemanda

- Skólastjóri leitar staðfesta upplýsinga um andlátíð og virkjar áfallaráð.
- Umsjónarkennara er tilkynnt um andlát viðkomandi svo og öðrum starfsmönnum. Ef mögulegt er skal þess gætt að nán skyldmenni hins látna sem eru við nám eða störf við skólann fái fregnina sérstaklega.
- Skólastjóri upplýsir allt starfsfólk skólans um andlátíð.
- Allar aðgerðir skólans eru bornar undir aðstandendur til samþykkis og hafa skal þá með í ráðum frá upphafi
- Upplýsa þarf foreldra nemenda í viðkomandi árgangi.
- Aðili úr áfallaráði ræðir við bekk eða árgang viðkomandi nemanda ásamt umsjónarkennara. Umsjónarkennari sér um áframhaldandi vinnu með bekknum en getur þó alltaf leitað til aðila úr áfallaráði eftir aðstoð.
- Aðili úr áfallaráði vinnur með viðkomandi nemanda eins lengi og þurfa þykir.
- Bekkurinn undirbýr samúðarkveðju s.s. myndir, ljóð eða sögur.
- Fulltrúar skólans fara í heimsókn til aðstandenda viðkomandi nemanda með samúðargjöf frá skólanum.
- Endurkoma nemanda í skólann er undirbúin í samráði við aðstandendur, umsjónarkennara og aðila úr áfallaráði.

Andlát maka eða barns starfsmanns

- Skólastjóri leitar staðfesta upplýsinga um andlátíð og virkjar áfallaráð.
- Skólastjóri upplýsir allt starfsfólk skólans um andlátíð. Mikilvægt er að þeir starfsmenn sem ekki eru við störf þann daginn fái líka upplýsingar. Gæta þarf að nán skyldmenni hins látna sem eru við nám eða störf við skólann fái fregnina sérstaklega.
- Allar aðgerðir skólans eru bornar undir viðkomandi starfsmann til samþykkis og hafa skal hann með í ráðum frá upphafi.
- Ef maki eða barn umsjónarkennara fellur frá tilkynnir skólastjóri eða aðili úr áfallaráði umsjónarhópnum andlátíð.
- Áfallaráð tekur ákvörðun um hvernig upplýsingum skuli komið til forráðamanna nemenda.
- Aðilar úr áfallaráði veita þeim kennara, sem við bekknum tekur, aðstoð næstu daga.
- Skólastjóri og/eða aðili úr áfallaráði heimsækir starfsmann og færir samúðargjöf.

Önnur áföll

Ef um annars konar áföll er að ræða s.s. kynferðislega misnotkun, ofbeldi, skilnað foreldra, atvinnuleysi til langs tíma, mannshvarf eða fangelsun náins ættingja, þurfa nemendur mikinn stuðning og skilning. Við aðstæður sem þessar er rétt að hafa samráð við foreldra eða aðra aðstandendur.

Ef starfsfólk skólans lendir í erfiðleikum, s.s. skilnaði, slysi eða langvarandi veikindum innan fjölskyldu skal haft samráð við viðkomandi um hvort og hvernig starfsfólk skólans geti komið því til aðstoðar.

Viðbrögð við áfalli sem starfsmaður verður fyrir í starfi

Skólastjórnendur kalla saman áfallaráð. Kallað er eftir sálfræðingi frá þjónustumiðstöð, prest eða öðrum utanaðkomandi aðila t.d. frá Skóla- og frístundasviði til að ræða við þá sem verða fyrir áfalli og veita áfallahjálp. Síðan er boðað til fundar eins fljótt og hægt er og sem flestir starfsmenn settir inn í stöðu mála. Þannig fá þeir m.a. svigrúm til að vinna í málum og undirbúa sig fyrir vinnu með nemendum. Ef við á má biðja foreldra nemanda/nemenda um að hafa börn sín heima í ákveðinn tíma til að skapa svigrúm til að vinna í málum. Það er ekki það sama og að vísa nemanda úr skóla. Það þarf að láta upplýsingar um stöðu mála berast fljótt til starfsfólks, nýta til þess stutta fundi eða senda tölvupóst.

Viðbrögð við andláti í skólanum – nemendur eða starfsfólk

Eigi andlát sér stað í skólanum á skólatíma, þarf að kalla til lögreglu (og prest) sem sjá um að aðstandendur fái réttar fréttir um málið áður en fjölmiðlar fjalla um það. Sýni fjölmiðlar áhuga, er skólastjóri eini tengiliður skólans við þá. Allir starfsmenn skulu vísa á hann varðandi allar upplýsingar. Að öðru leyti skal fylgt leiðbeiningum viðbragðsáætlunar eftir því sem við á.

Endurskoðað í október 2021